

VI RAPORT

Monitoring

Wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Stowarzyszenie „Dziedzictwo i Rozwój” w latach 2016-2021

Zwoleń, styczeń 2022

"Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie".

Raport opracowany przez Stowarzyszenie „Dziedzictwo i Rozwój”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

1. MONITORING

Przygotowane opracowanie jest wynikiem przeprowadzonego monitoringu wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 dla obszaru działania Stowarzyszenia „Dziedzictwo i Rozwój”.

Raport powstał na podstawie zapisów zawartych w Lokalnej Strategii Rozwoju w rozdziale XI. „*Monitoring i ewaluacja*”. Celem raportu jest ocena n/w obszarów z Lokalnej Strategii Rozwoju:

- a) Prawidłowość oceny wniosków złożonych przez członków Rady.
- b) Stopień wykorzystania budżetu.
- c) Stopień zainteresowania szkoleniami.
- d) Zainteresowanie stroną internetową.
- e) Stopień zainteresowania ogłoszonymi konkursami.
- f) Wskaźniki realizacji LSR.

Dzięki wyżej wymienionym działaniom możliwe jest systematyczne monitorowanie realizowanej strategii oraz wychwytywanie występujących problemów oraz rozbieżności, a także, w razie potrzeby podejmowanie działań korygujących oraz dokonywanie stosownych modyfikacji i zmian w LSR.

Podmiotem odpowiedzialnym za opracowanie jest Zespół Monitorujący w składzie: Justyna Nowicka - przewodnicząca zespołu, Iwona Sałek - sekretarz, Paweł Bienias - członek, na podstawie danych zgromadzonych przez Biuro LGD z dokumentacji konkursowej i z posiedzeń Rady Stowarzyszenia, dokumentów księgowych oraz Komisji Rewizyjnej, obserwacji strony LGD (licznik odwiedzin strony), ankiet beneficjentów, dokumentacji z wydarzeń informacyjno-aktywizujących, spotkań i szkoleń (listy obecności) oraz wydanych publikacji.

Raport ma charakter opisowy, ilustruje zbiór zidentyfikowanych przedsięwzięć, realizowanych na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju od czasu uchwalenia Strategii. Niniejsze sprawozdanie jest piątym dokumentem sporządzanym w bieżącym okresie funkcjonowania LGD i będzie stanowić część badania dla kolejnych lat wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. W niniejszym raporcie monitoringiem został objęty rok 2021 oraz lata 2016-2021 obrazujące narastające postępy we wdrażaniu LSR.

2. OBSERWACJA I KONTROLA STANU ZAAWANSOWANIA REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ

2.1 Prawidłowość procesu oceny złożonych wniosków przez członków Rady.

Zgodnie z harmonogramem planowanych naborów wniosków o udzielenie wsparcia na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w roku 2021 zostały ogłoszone dwa nabory wniosków: 01/2021 Infrastruktura turystyczna, kulturalna i rekreacyjna oraz 02/2021 Podejmowanie działalności gospodarczej. Zakończenie trwania ww. naborów zaplanowana na początek roku 2022, w związku z tym Posiedzenie Rady związane z oceną złożonych wniosków zwołane zostanie w przyszłym roku.

W roku 2021 Prezydium Rady wydało osiem pozytywnych opinii w przedmiocie zmiany umowy o przyznanie pomocy: trzy odnośnie wniosków złożonych w ramach zakresu: Rozwijanie działalności gospodarczej oraz pięć dla zmian we wnioskach z zakresu: Podejmowanie działalności gospodarczej.

Tabela 1: Posiedzenia Rady Stowarzyszenia i Prezydium Rady w 2021 r.

Lp.	Data Posiedzenia Rady/ Prezydium Rady	Nabór wniosków/ czas trwania naboru	Zakres tematyczny	Ilość złożonych wniosków/protestów/pism o wydanie opinii Rady	Przekazanie dokumentacji do UM
1.	14 stycznia 2021 r.	XII nabór 02/2019	Podjęcie działalności gospodarczej- opinia Prezydium	2	-
2.	01 marca 2021 r.	XII nabór 02/2019	Podjęcie działalności gospodarczej- opinia Prezydium	1	-
3.	23 kwietnia 2021 r.	XIII nabór 03/2019	Rozwijanie działalności gospodarczej- opinia Prezydium	1	-
		IV nabór 01/2017	Podjęcie działalności gospodarczej- opinia Prezydium	1	-
4.	10 sierpnia 2021 r.	XIII nabór 03/2019	Rozwijanie działalności gospodarczej- opinia Prezydium	1	-
5.	14 października 2021 r.	XVI nabór 03/2020	Podjęcie działalności gospodarczej- opinia Prezydium	1	-
6.	19 listopada 2021 r.	XVII nabór 04/2020	Rozwijanie działalności gospodarczej- opinia Prezydium	1	-

Na podstawie oceny i wyboru operacji dokonanych przez Radę Stowarzyszenia wykazano, że w latach 2016 - 2021 spośród 120 złożonych do biura LGD wniosków, łącznie 112 zostało wybranych do dofinansowania, a 75 wniosków zmieściło się w limicie środków dostępnych w ogłoszonych naborach, z czego 2 zostały skierowane do dofinansowania po uznaniu protestu wnioskodawcy. Nie było wniosków o przyznanie pomocy, które nie zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze oraz takich, w których nie wskazano adresu Wnioskodawcy. Natomiast do Rady Stowarzyszenia wpłynęło 7 protestów od oceny Rady. Dwa z nich, dotyczące VIII naboru wniosków (05/2017) były rozpatrywane dwukrotnie, w tym raz zgodnie z zaleceniem Urzędu Marszałkowskiego w Warszawie. Rada Stowarzyszenia „Dziedzictwo i Rozwój” trzy razy przychyliła się do zarzutów wnioskodawcy stawianych w proteście, trzy razy zajęła stanowisko o braku przesłanek do zmiany decyzji podjętych na pierwotnym posiedzeniu, a raz protest pozostawiła bez rozpatrzenia ze względu na niezachowanie terminu. Wnioski złożone w ramach ogłoszonego naboru wniosków nr 01/2021 oraz 02/2021 zostaną ocenione w roku 2022 i nie podlegają omówieniu w niniejszym raporcie. Do Rady Stowarzyszenia zostało skierowanych w sumie 43 pisma z prośbą o wydanie opinii na temat możliwości wprowadzenia zmian do umowy przyznania pomocy, do wszystkich próśb Prezydium Rady ustosunkowało się pozytywnie.

2.2 Stopień wykorzystania budżetu.

Kolejnym elementem podlegającym monitorowaniu wdrażania LSR jest analiza stopnia realizacji budżetu Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenie „Dziedzictwo i Rozwój”. Na jesieni 2021 r. z inicjatywy Urzędu Marszałkowskiego, został przewalutowany plan działania i wszystkie kwoty zawarte w LSR na EURO, wyrażone do tej pory w złotych. Zmiana ta i wyższy kurs EURO sprawiają, że budżet LSR przeliczony na nowo w złotych, jest wyższy niż na początku okresu wdrażania Strategii. Dodatkowo w październiku 2021 r., LGD otrzymało tzw. III bonus, w związku z czym ponownie nastąpiło podwyższenie wysokości środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) o 943 000,00 euro w ramach poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, oraz 113 160,00 euro w ramach poddziałania

19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji. Zwiększona pula środków została przeznaczona przede wszystkim na wsparcie lokalnej przedsiębiorczości (tworzenie nowych firm) oraz rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej. Zwiększony budżet wynosi łącznie 5 163 660,00 EU, co w przeliczeniu na złotówki (przy kursie 4 zł) daje 20 654 640,00.

Zespół Monitorujący na podstawie dokumentacji LGD, dokumentacji konkursowej oraz danych przekazanych przez Urząd Marszałkowski sprawdził czy zaplanowane środki wydatkowane są w taki sposób i takim tempie, jak zaplanowaliśmy, aby skutecznie zrealizować cele LSR. Analiza stopnia wykorzystania budżetu wykazuje płynność, terminowość i prawidłowy rozkład wydatkowania wsparcia finansowego w czasie, mimo ograniczeń związanych z panującą epidemią koronawirusa. W końcówce roku 2021 zostały już ogłoszone nabory wniosków wykorzystujące dodatkowe środki finansowe pozyskane z przeliczenia różnic kursowych. Na początku roku 2022 wnioski te zostaną ocenione i przekazane do Urzędu Marszałkowskiego celem dalszej weryfikacji. Należy pamiętać, że Rada LGD dokonuje jedynie oceny zgodności z LSR oraz oceny na podstawie lokalnych kryteriów wyboru operacji. To na etapie oceny w Urzędzie Marszałkowskim wniosek weryfikowany jest od strony formalnej, a następnie podpisywana jest umowa na jego realizację. Instytucja ta dokonuje również weryfikacji wniosków o płatność.

Z zestawienia operacji wybranych do dofinansowania przez LGD w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 udostępnionego przez Urząd Marszałkowski wynika, że w roku 2021 na dzień 31.12.2021 r. zostało podpisanych 12 umów o przyznanie pomocy (3 podejmowanie z 2020 r., 3 rozwijanie z 2020 r. oraz 6 z infrastruktury z 2020 r.). Ponadto w monitorowanym roku zostało ostatecznie rozliczonych 12 wniosków: 5 z podejmowania działalności gospodarczej (4 z naboru 02/2019 i 1 z naboru 03/2020), 3 z rozwijania działalności gospodarczej (2 z naboru 03/2019 i 1 z 01/2020) oraz 4 wnioski dotyczące zakresu infrastruktura turystyczna, kulturalna, rekreacyjna (1 z naboru 01/2018 oraz 3 z naboru 02/2020). Ponadto dwóch wnioskodawców z podejmowania działalności gospodarczej otrzymały wypłatę I etapu operacji, a 2 rozwijające przedsiębiorstwa otrzymały wyprzedzające finansowanie.

W 2021 nasi beneficjenci podpisali umowy oraz rozliczyli projekty w następującej wysokości:

- Podejmowanie działalności gospodarczej: **umowy: 210 000,00 zł; rozliczenie: 462 000,00 zł**
- Rozwijanie działalności gospodarczej: **umowy: 735 792,00 zł; rozliczenie: 1 018 497,56 zł**
- Infrastruktura turystyczna, kulturalna i rekreacyjna: **umowy: 863 306,64 zł; rozliczenie: 368 112,55 zł**
- Zachowanie dziedzictwa lokalnego: **umowa: 0,00 zł; rozliczenie: 0,00 zł**

W tabeli budżetowej (tabela nr 2), w części dotyczącej realizacji LSR, analiza budżetu odnosi się do środków zablokowanych- skierowanych do dofinansowania i mieszczących się w limicie środków w przeprowadzonych naborach wniosków, kwoty z podpisanych umów oraz wniosków rozliczonych – gdzie dokonana została płatność ostateczna.

Tabela 2: Stopień realizacji budżetu LSR od początku wdrażania

Zakres wsparcia	Stan realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju				
	Planowane wsparcie na lata 2016-2023	Środki wydatkowane stan na grudzień 2021 r.			
		Podpisane umowy		Rozliczone	
	w EU/zł	w zł	%	w zł	%
WDRAŻANIE LSR, w tym:	4 300 500,00 / 17 202 000,00	13 382 047,38	77,79	11 974 635,32	69,61
<i>Podjęmowanie działalności gospodarczej</i>	647 500,00 2 590 000,00	1 260 000,00	48,65	1 218 000,00	47,03
<i>Rozwijanie działalności gospodarczej</i>	1 390 313,16 5 561 252,64	5 830 856,00	104,85	5 223 169,65	93,92
<i>Infrastruktura, dziedzictwo lokalne, promocja obszaru</i>	2 262 686,84 9 050 747,36	6 291 191,38	69,51	5 533 465,67	61,13
WSPÓLPRACA	137 500,00 550 000,00	492 105,00	89,47	151 054,72	27,46
KOSZTY BIEŻĄCE	588 160,00 2 352 640,00	1 548 140,94		65,80	
AKTYWIZACJA	137 500,00 550 000,00	283 240,19		51,50	
RAZEM	5 163 660,00 20 654 640,00	15 705 533,51	76,04	13 957 071,17	67,57

Realizowanie działań w zakresie WSPÓŁPRACA podzielona została na dwa projekty współpracy. Pierwszy projekt współpracy w ramach poddziałania 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania: Multimedialne Centrum Edukacji Lokalnej MultiCel, którego głównym celem był wzrost umiejętności przedsiębiorczych i kompetencji zawodowych oraz społecznych mających wpływ na sytuację mieszkańców obszarów wiejskich objętych działaniem Partnerskich LGD, w 2020 r. został całkowicie rozliczony.

18 czerwca 2021 r. Prezes Zarządu Stowarzyszenia „Dziedzictwo i Rozwój” Pan Zbigniew Buczma podpisał umowę, dotyczącą realizacji kolejnego projektu współpracy pn. Południowe Mazowsze Marką Turystyczną PM-MT. Projekt realizowany jest we współpracy z LGD „Razem dla Radomki” oraz Stowarzyszeniem „Puszcza Kozienicka”. Dzięki środkom z Europejskiego Funduszu Rolnego na teren LGD „Dziedzictwo i Rozwój” trafi około 330 tys. zł. Kwota ta przeznaczona została m.in. na budowę miejsc rekreacji w gminach: Ciepilów, Jedlnia- Letnisko, Kazanów, Pionki, Przyłęk, Tczów, a także inicjatywy turystyczne typu- rajd rowerowy, spływ kajakowy, marsz nordic walking oraz szereg innych działań (gadżety promocyjne, publikacja, hologram Jana Kochanowskiego w Muzeum w Czarnolesie), mających na celu umożliwienie wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu poprzez budowę i promocję marki „Południowego Mazowsza” z wykorzystaniem zasobów historycznych, przyrodniczych i kulturowych. W grudniu 2021 r. złożony został I wniosek o płatność w ramach przedmiotowego projektu. Obecnie czekamy na jego weryfikację przez Urząd Marszałkowski.

W roku 2021 biuro LGD złożyło wniosek o płatność zgodnie z umową o przyznaniu pomocy nr 00002-6937-UM0700001/16 z dnia 24 czerwca 2016 r. w ramach poddziałania 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji. Wniosek o płatność dotyczący VIII transzy pomocy został wysłany do Urzędu Marszałkowskiego w grudniu 2021 r. Przewidywana wysokość środków finansowych pozostająca do wypłaty dzięki różnicy kursowej została wyliczona na kwotę 416 092,69 zł. Wniosek aktualnie podlega weryfikacji w Urzędzie Marszałkowskim.

2.3 Stopień zainteresowania szkoleniami.

W 2021 roku pracownicy biura LGD przeprowadzili dwa spotkania informacyjno-konsultacyjne dla mieszkańców obszaru objętego LSR oraz potencjalnych beneficjentów na temat zasad oceniania i wyboru projektów przez LGD zainteresowanych pozyskaniem dofinansowania w ramach podejmowania działalności gospodarczej. W przeprowadzonych spotkaniach łącznie wzięło udział 23 osoby. Przed szkoleniem/spotkaniem rozsyłana była informacja mailowa do członkowskich gmin oraz mieszkańców z obszaru LSR o planowanym spotkaniu. Informacja ta też widniała stosunkowo wcześniej na stronie internetowej LGD.

Tabela 3: Ilość spotkań i szkoleń przeprowadzonych w latach 2016 -2021.

Szkolenia i spotkania dla wnioskodawców	2016	2017	2018	2019	2020	2021	RAZEM
Liczba przeprowadzonych szkoleń beneficjentów i potencjalnych beneficjentów	3	5	4	8	2	0	22
Liczba uczestników szkoleń	72	89	59	128	29	0	377
Liczba przeprowadzonych spotkań dla potencjalnych beneficjentów	2	4	2	2	3	2	15
Liczba uczestników spotkań	41	50	19	12	24	23	169

W 37 szkoleniach i spotkaniach w latach 2016 - 2021 uczestniczyło łącznie 546 osób. Przeprowadzone zebrania miały niewątpliwie korzystny wpływ na potencjalnych wnioskodawców

i beneficjentów pomocy z EFRROW. Tego typu narzędzia komunikacji są dobrym sposobem na przekazanie wiedzy wszystkim zainteresowanym osobom, chcącym otrzymać dofinansowanie za pośrednictwem LGD. Spośród 120 złożonych do Stowarzyszenia wniosków tylko 7 nie osiągnęło minimalnego progu punktowego i nie zostały skierowane do dofinansowania. Prowadzenie szkoleń i spotkań skutecznie przyczynia się do osiągania celów założonych w planie komunikacji LGD „Dziedzictwo i Rozwój”.

2.4 Zainteresowanie stroną internetową

Zgodnie z umową o przyznanie pomocy, na potrzeby realizacji LSR LGD „Dziedzictwo i Rozwój” prowadzi własną stronę internetową www.dir.zwolen.com. Na stronie zamieszczane są wszystkie dokumenty dotyczące wdrażania LSR, w tym m.in. plan komunikacji, plan działania, plan szkoleń, umowa o warunkach i sposobie realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez społeczność wraz z aneksami, procedury oceny i wyboru operacji, Lokalna Strategia Rozwoju, kryteria wyboru operacji, Statut Stowarzyszenia, lista członków LGD, Zarządu i Rady Stowarzyszenia, Regulamin Rady Stowarzyszenia, harmonogram naborów wniosków, listy operacji ocenionych i wybranych do realizacji, protokoły z posiedzeń Rady Stowarzyszenia, ogłoszenia o naborach wniosków oraz informacje o aktualnych działaniach prowadzonych przez LGD. Rozpowszechniane są informacje o założeniach Strategii i jej celach, możliwościach sięgania po środki pomocowe na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i o zakresie oraz zasadach przyznawania tej pomocy. Stowarzyszenie wykorzystuje również stronę internetową, jako płaszczyznę wzajemnej informacji i porozumiewania się z mieszkańcami.

Skuteczność przekazywania informacji na temat działalności i promocji LGD oraz działań związanych z wdrażaniem LSR można zmierzyć między innymi na podstawie zamieszczonego na stronie internetowej Stowarzyszenia www.dir.zwolen.com licznika odwiedzin. Na tej podstawie jesteśmy w stanie sprawdzić nie tylko, jakie było zainteresowanie samą stroną, ale również materiałami na niej udostępnianych. Do dnia 30.12.2021 r. odnotowano łącznie 176 447 odsłon strony internetowej. W analizowanym okresie obserwujemy duże zainteresowanie zamieszczanymi komunikatami, ogłoszeniami o naborach wniosków oraz ogólną działalnością LGD.

Tabela 4: Liczba wejść na stronę w poszczególnych latach.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość wejść na stronę	30 936	28 510	39 438	29 216	27 254	31 926

2.5 Stopień zainteresowania ogłoszonymi konkursami

Wdrażanie LSR odbywało się m.in. poprzez ogłaszanie naborów wniosków i przyjmowanie wniosków o pomoc finansową na poszczególne zakresy w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zgodnie z zaktualizowanym harmonogramem planowanych naborów wniosków w latach 2016-2021 ogłoszono 19 naborów wniosków w ramach 4 zakresów tematycznych: Podejmowanie działalności gospodarczej, Rozwijanie działalności gospodarczej, Infrastruktura turystyczna, kulturalna i rekreacyjna oraz Zachowanie dziedzictwa lokalnego. Wnioski złożone w ramach ogłoszonego naboru wniosków nr 01/2021 oraz 02/2021 zostaną ocenione w roku 2022 i nie podlegają omówieniu w niniejszym raporcie (6 wniosków wpłynęło do biura LGD w roku 2021, pozostałe w roku 2022). Każdy konkurs poprzedzony był informacją (na stronie internetowej i na tablicach ogłoszeń LGD) o terminie naboru, zakresie pomocy, kryteriach wyboru operacji, limicie

dostępnych środków finansowych. Bezpośrednio przed oraz w trakcie naborów wniosków potencjalni beneficjenci mieli możliwość skorzystania z indywidualnego doradztwa świadczonego przez pracowników Biura Stowarzyszenia w zakresie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy. Łącznie z bezpłatnych indywidualnych konsultacji skorzystało 353 podmioty. Tylko jeden Wnioskodawca, na 126 wniosków złożonych do 31.12.2021 r., nie skorzystał z doradztwa w biurze Stowarzyszenia. Każdy nabór wniosków, co ilustruje poniższa tabela, cieszy się dużym zainteresowaniem wśród Wnioskodawców. Można przypuszczać, że dzięki temu będzie możliwe skuteczne i efektywne wydatkowanie środków w ramach LSR.

Do Biura LGD w sumie złożono 120 wniosków o przyznanie pomocy na łączną wnioskowaną kwotę 23 851 908,69 zł., co stanowi ponad 115% zaplanowanej alokacji środków wraz z dodatkowymi środkami pozyskanymi dla LGD. Rada Stowarzyszenia w sumie skierowała do dofinansowania 75 wniosków mieszczących się w limicie środków (w tym uwzględnione protesty) na łączną kwotę 15 680 942,76 zł., z czego: 7 wnioskodawców nie dotrzymało terminu na usunięcie braków lub poprawienie oczywistych omyłek we wniosku, co skutkowało odrzuceniem ich na etapie weryfikacji przez Urząd Marszałkowski; 4 wnioski zostały wycofane na wniosek Beneficjenta, 2 podpisane umowy zostały rozwiązane na wniosek beneficjenta; dodatkowo dla 4 wniosków z listy rezerwowej okazało się, że jest możliwe udzielenie wsparcia w ramach limitu środków dla naboru, miało to miejsce przed upływem 6 miesięcy od dnia przekazania wniosków do Zarządu Województwa Mazowieckiego. W ogłaszanych przez LGD naborach zazwyczaj kwota wnioskowana przekraczała zaplanowaną alokację środków w naborze. Świadczy to o dużym zainteresowaniu ze strony podmiotów działających na terenie LGD oraz o skuteczności kampanii informacyjno-szkoleniowej prowadzonej przez Biuro Stowarzyszenia. Zespół Monitorujący rekomenduje bieżącą analizę wykorzystania zaplanowanej alokacji środków, a jeżeli zajdzie taka potrzeba aktualizację harmonogramu planowanych naborów wniosków o udzielenie wsparcia na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

Tabela 5: Ilościowa analiza ogłaszanych naborów wniosków

Lp	Ogłoszony nabór wniosków/ czas trwania naboru	Zakres tematyczny	Limit środków w naborze	Ilość złożonych wniosków	Wnioskowana kwota/Kwota obciążająca budżet LGD w przypadku JST	Ilość wniosków skierowanych do dofinansowania	Ilość wniosków mieszczących się w limicie środków z naboru
1	I nabór 01/2016 1 września - 29 września 2016 r.	Podjęmowanie działalności gospodarczej	420 000,00	9	630 000,00	8	6
2	II nabór 02/2016 2 września - 30 września 2016 r.	Rozwijanie działalności gospodarczej	2 000 000,00	12	3 187 181,84	11	7
		Rozwijanie działalności gospodarczej PROTEST					1
3	III nabór 03/2016 03 października - 28 października 2016 r.	Infrastruktura turystyczna, kulturalna i rekreacyjna	5 000 000,00	11	3 384 417,28	11	11
		Zachowanie dziedzictwa lokalnego	50 000,00	1	50 000,00	1	1
4	IV nabór 01/2017 20 marca - 18 kwietnia 2017 r.	Podjęmowanie działalności gospodarczej	210 000,00	9	630 000,00	8	3
5	V nabór 02/2017 21 marca - 18 kwietnia 2017 r.	Rozwijanie działalności gospodarczej	1 500 000,00	11	2 645 963,00	11	5
		Rozwijanie działalności gospodarczej PROTEST					1
6	VI nabór 03/2017 19 września - 06 października 2017 r.	Podjęmowanie działalności gospodarczej	140 000,0	5	350 000,00	5	2

7	VII nabór 04/2017 19 września - 05 października 2017 r.	Infrastruktura turystyczna, kulturalna i rekreacyjna	2 015 582,72	4	1 652 455,60	4	4
8	VIII nabór 05/2017 06 listopada - 24 listopada 2017 r.	Rozwijanie działalności gospodarczej	1 039 230,00	12	3 045 877,00	12	3
9	IX nabór 01/2018 29 października – 23 listopada 2018 r.	Infrastruktura turystyczna, kulturalna i rekreacyjna	1 266 471,30	6	1 118 680,21	6	6
10	X nabór 02/2018 29 października - 23 listopada 2018 r.	Rozwijanie działalności gospodarczej	1 097 736,37	8	2 238 416,00	8	4
11	XI nabór 01/2019 08 lutego - 22 lutego 2019 r.	Zachowanie dziedzictwa lokalnego	50 000,00	1	50 000,00	1	1
12	XII nabór 02/2019 04 listopada - 29 listopada 2019 r.	Podjęcie działalności gospodarczej	35 000,00	5	350 000,00	4	4
13	XIII nabór 03/2019 04 listopada - 29 listopada 2019 r.	Rozwijanie działalności gospodarczej	860 000,00	4	951 200,00	4	3
14	XIV nabór 01/2020 09 marca - 07 kwietnia 2020 r.	Rozwijanie działalności gospodarczej	632 838,91	4	1 143 146,00	3	2
15	XV nabór 02/2020 03 sierpnia - 21 sierpnia 2020 r.	Infrastruktura turystyczna, kulturalna i rekreacyjna	894 646,88	6	894 571,76	6	6
16	XVI nabór 03/2020 21 września - 09 października 2020 r.	Podjęcie działalności gospodarczej	210 000,00	9	630 000,00	6	3
17	XVII nabór 04/2020 21 września - 09 października 2020 r.	Rozwijanie działalności gospodarczej	502 838,91	3	900 000,00	3	2
18	XVIII nabór 01/2021 grudnia 2021 r. – 03 stycznia 2022 r.	Infrastruktura turystyczna, kulturalna i rekreacyjna	3 398 854,52	-	-	-	-
19	XIX nabór 02/2021 27 grudnia 2021 r. – 17 stycznia 2022 r.	Podjęcie działalności gospodarczej	1 433 702,92	-	-	-	-
RAZEM				120	23 851 908,69	112	75

2.6 Wskaźniki realizacji LSR

Postępy w realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w odniesieniu do jej celów i przedsięwzięć mierzy się za pomocą wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania, odnoszących się do stanu wyjściowego (początkowego) oraz Planu działania. Monitoring LSR został przeprowadzony w oparciu o przyjęte w tym dokumencie wskaźniki – w odniesieniu do poszczególnych celów strategii. W raporcie przedstawione zostały dane dotyczące tylko wskaźników produktu mierzących postęp w realizacji przedsięwzięć, które pozwolą osiągnąć zamierzone cele szczegółowe i cele ogólne. Wskaźniki rezultatu, wykazujące zaobserwowane w trakcie realizacji LSR zmiany wśród tych, którzy korzystają z produktów, będą możliwe do określenia w późniejszym etapie realizacji strategii. Natomiast wskaźniki oddziaływania, czyli długotrwałe, pozytywne konsekwencje realizowanych w ramach LSR operacji dla bezpośrednich beneficjentów- dopiero po zakończeniu ich udziału w projekcie lub po zakończeniu planowanych inwestycji.

LSR wdrażana będzie w trzech etapach, podział na poszczególne etapy wynika z założeń perspektywy finansowej na lata 2016-2021 i zobowiązań zawartych w umowie ramowej, gdzie

termin osiągnięcia celów pośrednich wyznaczono na 2018 rok, a celów końcowych na 2023 rok. Na potrzeby realizacji poszczególnych etapów opracowano Plan działania (szczegółowy opis: LSR Załącznik nr 3 - Plan działania).

Należy pamiętać, że LSR wdrażana jest głównie poprzez konkursy na realizację operacji w ramach 4 zakresów tematycznych. Oznacza to, że każdy z projektodawców powinien w ramach monitoringu realizacji swoich celów, zapisać we wniosku wskaźniki tożsame ze wskaźnikami przyjętymi dla LSR. Zgodność ta jest elementem oceny operacji przez Radę, w momencie dokonywania oceny zgodności operacji z celami LSR. Wskaźniki realizacji celów i przedsięwzięć oraz stopień ich realizacji, według stanu na 31 grudnia 2021 r. uwzględnia tabela nr 7, 8 i 9.

Tabela 6: Analiza stanu realizacji celów, przedsięwzięć i wskaźników – Realizacja LSR

MONITORING WSKAŹNIKÓW REALIZACJI LSR - stan na 31 grudnia 2021 roku

CEL OGÓLNY 1 Tworzenie potencjału dla rozwoju lokalnej gospodarki i tworzenie miejsc pracy							
Cel szczegółowy 1.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości							
Przedsięwzięcie 1.1.1 Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw		Jednostka miary	Wartość końcowa 2023	Stan na grudzień 2021	Planowane wsparcie na lata 2016-2023 (EU/zł)	Przyznana kwota pomocy wg umowy z SW (zł)	Ostateczna kwota refundacji (zł)
Wskaźniki produktu	Liczba nowo powstałych przedsiębiorstw	sztuka	37	16	647 500,00 2 590 000,00	1 260 000,00	1 218 000,00
	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w zakresie rozwoju	sztuka	24	19	1 390 313,16 5 561 252,64	5 830 856,00	5 223 169,65
RAZEM CEL OGÓLNY 1					2 037 813,16 8 151 252,64	7 090 856,00	6 441 169,65
CEL OGÓLNY 2 Rozwój lokalnych inicjatyw elementem zrównoważonego rozwoju obszaru LSR							
Cel szczegółowy 2.1 Rozwój infrastruktury służącej lokalnym inicjatywom							
Przedsięwzięcie 2.1.1 Budowa lub przebudowa niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej		Jednostka miary	Wartość końcowa 2023	Stan na grudzień 2021	Planowane wsparcie na lata 2016-2023 (EU/zł)	Przyznana kwota pomocy wg umowy z SW (zł)	Ostateczna kwota refundacji (zł)
Wskaźnik produktu	Liczba nowych lub przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej	sztuka	64	47	2 239 702,71 8 958 810,84	6 191 191,38	5 483 465,67
	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	sztuka	1	0	97 500,00 390 000,00	332 105,00	0,00
Cel szczegółowy 2.2 Promocja walorów i dziedzictwa obszaru LSR							
Przedsięwzięcie 2.2.1 Organizacja przedsięwzięć o charakterze promocyjnym		Jednostka miary	Wartość końcowa 2023	Stan na grudzień 2021	Planowane wsparcie na lata 2016-2023 (EU/zł)	Kwota wydatkowana, stan na grudzień 2021 (zł)	
Wskaźnik produktu	Liczba egzemplarzy opracowanych i wydanych publikacji informacyjnych i promocyjnych dotyczących obszaru LGD	sztuka	17 500	15 909	20 425,00 81 700,00	45 614,94	
Cel szczegółowy 2.3 Pobudzenie zaangażowania mieszkańców dla oddolnych inicjatyw							

Przedsięwzięcie 2.3.1 Wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR		Jednostka miary	Wartość końcowa 2023	Stan na grudzień 2021	Planowane wsparcie na lata 2016-2023 (EU/zł)	Kwota wydatkowana, stan na grudzień 2021 (zł)	
Wskaźnik produktu	Liczba zorganizowanych spotkań	sztuka	29	37	11 350,00 45 400,00	11 180,99	
Przedsięwzięcie 2.3.2 Inicjatywy integrujące i aktywizujące społeczność		Jednostka miary	Wartość końcowa 2023	Stan na grudzień 2021	Planowane wsparcie na lata 2016-2023 (EU/zł)	Przyznana kwota pomocy wg umowy z SW (zł)	Ostateczna kwota refundacji (zł)
Wskaźnik produktu	Liczba wydarzeń integrujących i aktywizujących mieszkańców obszaru	sztuka	2	1	22 984,13 91 936,52	100 000,00	50 000,00
			47	51	103 100,00 412 400,00	Kwota wydatkowana, stan na grudzień 2021 (zł) 220 045,27	
RAZEM CEL OGÓLNY 2					2 495 061,84 9 980 247,36	6 900 137,58	5 810 306,87
CEL OGÓLNY 3 Wspieranie włączenia społecznego i aktywizacja mieszkańców obszaru LSR							
Cel szczegółowy 3.1 Podniesienie kompetencji mieszkańców obszaru LSR							
Przedsięwzięcie 3.1.1 Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych mieszkańców LGD poprzez szkolenia i kursy, w tym z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatycznych		Jednostka miary	Wartość końcowa 2023	Stan na grudzień 2021	Planowane wsparcie na lata 2016-2023 (EU/zł)	Kwota wydatkowana, stan na grudzień 2021 (zł)	
Wskaźnik produktu	Liczba przeprowadzonych szkoleń	sztuka	8	7	2 625,00 10 500,00	6 399,99	
Przedsięwzięcie 3.1.2 Bieżące wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych		Jednostka miary	Wartość końcowa 2023	Stan na grudzień 2021	Planowane wsparcie na lata 2016-2023 (EU/zł)	Przyznana kwota pomocy wg umowy z SW (zł)	Ostateczna kwota refundacji (zł)
Wskaźnik produktu	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	sztuka	1	1	40 000,00 160 000,00	160 000,00	151 054,72
RAZEM CEL OGÓLNY 3					42 625,00 170 500,00	166 399,99	157 454,71
RAZEM LSR					4 575 500,00 18 302 000,00	14 157 393,57	12 408 931,23

Tabela nr 7: Procentowy poziom wdrażania LSR w podziale na cele ogólne, szczegółowe i przedsięwzięcia.

Cele ogólne				Cele szczegółowe				Przedsięwzięcia					
Nazwa	Budżet w LSR [PLN]	Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Budżet w LSR [PLN]	Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Budżet w LSR [PLN]	Pomoc przyznana		Pomoc wypłacona	
										Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]
1. Tworzenie potencjału dla rozwoju lokalnej gospodarki i tworzenie miejsc pracy	8 151 252,64	6 441 169,65	79,02	1.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	8 151 252,64	6 441 169,65	79,02	1.1.1 Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw	8 151 252,64	7 090 856,00	86,99	6 441 169,65	79,02
2. Rozwój lokalnych inicjatyw elementem zrównoważonego rozwoju obszaru LSR	9 980 247,36	5 810 306,87	58,22	2.1 Rozwój infrastruktury służącej lokalnym inicjatywom	9 348 810,84	5 483 465,67	58,65	2.1.1 Budowa lub przebudowa niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej	9 348 810,84	6 523 296,38	69,78	5 483 465,67	58,65
				2.2 Promocja walorów i dziedzictwa obszaru LSR	81 700,00	45 614,94	55,83	2.2.1 Organizacja przedsięwzięć o charakterze promocyjnym	81 700,00	45 614,94	55,83	45 614,94	55,83
				2.3 Pobudzenie zaangażowania mieszkańców dla oddolnych inicjatyw	549 736,52	281 226,26	51,16	2.3.1 Wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR	45 400,00	10 215,56	22,50	10 215,56	22,50
								2.3.2 Inicjatywy integrujące i aktywizujące społeczność	504 336,52	320 045,27	63,46	270 045,27	53,54

3. Wspieranie włączenia społecznego i aktywizacja mieszkańców obszaru LSR	170 500,00	157 454,71	92,35	3.1 Podniesienie kompetencji mieszkańców obszaru LSR	170 500,00	157 454,71	92,35	3.1.1 Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych mieszkańców LGD poprzez szkolenia i kursy, w tym z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatycznych	10 500,00	6 399,99	60,95	6 399,99	60,95
								3.1.2 Bieżące wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych	160 000,00	160 000,00	100,00	151 054,72	94,41
RAZEM wdrażanie LSR na lata 2016-2020										14 157 393,57	X	12 408 931,23	X

Tabela 8: Analiza stanu realizacji celów, przedsięwzięć i wskaźników – Koszty bieżące

MONITORING WSKAŹNIKÓW - KOSZTY BIEŻĄCE		Jednostka miary	Plan na lata 2016-2023	Stan na grudzień 2021	Planowane wsparcie na lata 2016-2023 (EU/żł)	Kwota wydatkowana, stan na grudzień 2021 (żł)
Wskaźniki produktu	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	Osobodni	27	90	588 160,00 2 352 640,00	1 548 140,94
	Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	Osobodni	72	114		
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	Podmiot	60	353		
	Liczba miesięcy pracy biura	Miesiąc	82	68		

W oparciu o dane z monitoringu postępu rzeczowego w zakresie realizacji założonych w LSR wskaźników produktu można jednoznacznie stwierdzić, że strategia jest realizowana zgodnie z przyjętym Planem działania, Planem szkoleń, Planem komunikacji oraz Harmonogramem ogłaszanych naborów wniosków. Analiza postępu finansowego wskazuje na bardzo wysoki poziom wykorzystania wydatkowanych oraz zablokowanych środków w stosunku do wsparcia określonego w planie działania na lata 2016-2021. Całkowite określenie osiągniętych wskaźników będzie możliwe dopiero po zakończeniu procedury oceny wniosków o płatność wszystkich zrealizowanych w ramach LSR projektów i po złożeniu przez Beneficjentów końcowych ankiet monitorujących. Dane te systematycznie będą się jeszcze zmieniać w kolejnych latach wdrażania LSR.

3. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI LSR w ramach działania LEADER objętego PROW na lata 2014-2020 zgodnie z wytycznymi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabela 9: Wskaźniki monitorowania realizacji LSR po zrealizowaniu operacji.

Poddziałanie	Wskaźnik monitorowania	Jednostka pomiaru	Dezagregacja	Ilość wg stanu na rok 2021	
Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Sztuka	OGÓLEM, w podziale na płeć	K: 11	M: 5
			Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	0	1
			Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy	2	0
			Osoby powyżej 50 roku życia	2	3
			Osoby młode do ukończenia 25 roku życia	1	1
	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Sztuka	-	19	
	Liczba utworzonych miejsc pracy	Pełny etat	OGÓLEM w podziale na płeć	K: 25,10	M: 19,85
Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności			0	1,0	
Osoby bezrobotne – zarejestrowane			5,0	1,5	

			w urzędzie pracy (przed podjęciem zatrudnienia we wspartej firmie)		
			Osoby powyżej 50 roku życia	3,00	3,0
			Osoby młode do ukończenia 25 lat	3,85	3,0
	Liczba utrzymanych miejsc pracy	Pełny etat	W podziale na płeć	91,11	101,51
Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	Liczba szkoleń	Sztuka	-	0	
	Liczba osób przeszkolonych	Osoba	-	0	
	Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań	Osoba	-	0	
	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Sztuka	Obiekty noclegowe	0	
			Obiekty gastronomiczne	0	
			Obiekty sportowe/ rekreacyjne	37	
	Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Sztuka	Obiekty noclegowe	0	
			Obiekty gastronomiczne	0	
			Obiekty sportowe / rekreacyjne	10	
	Liczba osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej	Osoba	-		34 678
	Wzrost liczby osób korzystających z przebudowanej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej	Osoba	-		7 267
	Liczba nowych miejsc noclegowych	Sztuka	-		24
	Liczba osób, które skorzystały z nowych miejsc noclegowych w ciągu roku w nowych lub przebudowanych obiektach turystycznych	Osoba	-		294
	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	Sztuka	-		0
	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego	Sztuka	-		0
Liczba wydarzeń / imprez	Sztuka	-		1	
Liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach aktywizujących i integrujących mieszkańców	Osoba	-		350	
Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	Sztuka	-		31	
Poddziałanie 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie	Liczba przygotowanych projektów współpracy	Sztuka	Projekty międzyregionalne	0	
			Projekty międzynarodowe	0	
	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	Sztuka	Projekty międzyregionalne	1	
			Projekty międzynarodowe	1	
	Liczba projektów współpracy	Sztuka	Przyrodnicze	1	
Kulturowe			1		

współpracy z lokalną grupą działania	wykorzystujących lokalne zasoby		Historyczne	1	
			Turystyczne	1	
			Produkty lokalne	0	
	Liczba projektów współpracy skierowanych do grup docelowych	Sztuka		Przedsiębiorcy	1
				Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	0
				Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy	1
				Osoby powyżej 50 roku życia	1
				Osoby młode w wieku od 18 lat do ukończenia 25 lat	1
				Kobiety	1
				Imigranci	0
				Młodzież	1
				Turyści	1
				LGD	1
				Organizacje pozarządowe	1
				Liderzy lokalni	1
	Rolnicy	0			
Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	Osobodzień	-	204	
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	Sztuka	Podmioty, którym udzielono indywidualnego doradztwa	353	
			Podmioty, którym udzielono indywidualnego doradztwa i które złożyły wnioski o przyznanie pomocy	119	
			Podmioty, którym udzielono indywidualnego doradztwa i które zawarły umowy o przyznanie pomocy	68	
			Osoby fizyczne	301	
			Instytucje	42	
	Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców	Sztuka	-	84	
	Liczba konferencji/ targów/ prezentacji (odbywających się poza terenem LGD dotyczących promowania lokalnych produktów i usług, poszukiwania i rozwoju rynków zbytu lokalnych produktów i usług) z udziałem przedstawicieli LGD	Sztuka	-	3	
Liczba odwiedzin strony internetowej LGD	Sztuka	-	193 396		

4. WNIOSKI Z MONITORINGU

- 1) Zespół Monitorujący podczas monitoringu nie stwierdził uchybień w procesie wdrażania LSR.
  - a) Nabory wniosków były przeprowadzane zgodnie z harmonogramem, w 2021 r. zostały ogłoszone dwa nabory wniosków, których ocena odbędzie na początku 2022 r.
  - b) Dane wskazują, że realizacja operacji zakontraktowanych, tj. tych, na które podpisane zostaną umowy oraz rozliczonych zmienia na plus stopień wykonania wskaźników produktu i rezultatu, a tym samym stopień realizacji przedsięwzięć i celów szczegółowych LSR.
  - c) Rada Stowarzyszenia prawidłowo i terminowo dokonuje procesu oceny złożonych wniosków.
  - d) Do Biura LGD w sumie złożono 120 wniosków o przyznanie pomocy na łączną wnioskowaną kwotę 23 851 908,69 zł., co stanowi ponad 138% zaplanowanej alokacji środków. Rada Stowarzyszenia skierowała do dofinansowania 112 wniosków mieszczące się w limicie środków na łączną kwotę 15 680 942,76 zł. Umowę przyznania pomocy podpisało do tej pory 68 wnioskodawców na łączną kwotę 14 170 096,54 zł, z czego 58 wniosków zostało rozliczone na kwotę 11 974 635,32 zł.
- 2) Analiza stopnia wykorzystania budżetu wykazuje terminowość wydatkowania wsparcia finansowego w czasie:
  - a) Wszystkie wnioski o przyznanie pomocy skierowane do dofinansowania wraz z podpisanymi umowami oraz rozliczonymi projektami opiewają na kwoty:
    - Podejmowanie działalności gospodarczej – 1 260 000,00 zł.
    - Rozwijanie działalności gospodarczej – 5 691 354,09 zł.
    - Infrastruktura, dziedzictwo lokalne, promocja obszaru – 6 446 772,31 zł.
  - b) Koszty w ramach zakresu WSPÓŁPRACA zostały poniesione na poziomie 27,47% zaplanowanego budżetu. Kolejny projekt współpracy jest w tkacie realizacji.
  - c) Koszty bieżące wydatkowane są na poziomie ponad 65% przewidzianego w LSR budżetu.
  - d) Środki na aktywizację ponoszone są zgodnie z harmonogramem realizacji planu komunikacji i stanowią ponad 41% przewidzianego budżetu w całym okresie realizacji LSR.
- 3) W oparciu o dane z monitoringu postępu rzeczowego i finansowego w zakresie realizacji założonych w LSR wskaźników produktu można stwierdzić, że strategia jest realizowana zgodnie z założeniami. Część wskaźników została już osiągnięta w 100%

5. REKOMENDACJE

Zespół Monitorujący rekomenduje dalszą bieżącą analizę wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju i wykorzystania zaplanowanej alokacji środków oraz bieżącą aktualizację zaplanowanych do osiągnięcia wskaźników określonych w LSR.